

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) - Ko z dnia 11 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. stwierdził, że K. K. (1) z tytułu współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczej działalności gospodarczej T. K. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. ubezpieczeniu emerytalnemu, ubezpieczeniom rentowym oraz ubezpieczeniu wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2012 roku.

Miesięczne podstawy wymiaru składek z w/w tytułu wynoszą:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz Fundusz Pracy:

- za miesiąc styczeń - grudzień 2012 roku – 2115,60 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2013 roku – 2227,80 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2014 roku – 2247,80 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2015 roku – 2375,40 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2016 roku – 2433,00 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2017 roku – 2557,80 zł.

- na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego:

- za miesiąc styczeń - grudzień 2012 roku – 2828,31 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2013 roku – 2908,13 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2014 roku – 3004,48 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2015 roku – 3104,57 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2016 roku – 3210,60 zł,
- za miesiąc styczeń - grudzień 2017 roku – 3303,13 zł.

Organ rentowy w uzasadnieniu wskazał, że płatnik składek został wezwany do złożenia wyjaśnień i podania przyczyny dlaczego w poszczególnych miesiącach objętych kontrolą, w których przebywa na zwolnieniach lekarskich w księdze przychodów i rozchodów wykazywane są zdarzenia gospodarcze w postaci utargu i zakupu towarów handlowych. Wnioskodawczyni wyjaśniła, że z uwagi na wcześniej zawiazane ustalenia zarówno z dostawcami towaru jak i potencjalnymi ich odbiorcami, zmuszona byłam dla utrzymania dobrego wizerunku firmy sprawy te powierzyć swojemu synowi, który w miarę wolnego czasu mógł dopełniać powstałe zobowiązania w jej imieniu. Dlatego w czasie trwania niezdolności do pracy, aby nie dopuścić do nieprawidłowości wykorzystywania zwolnienia lekarskiego od pracy, na którym w tych okresach czasowych przebywałam, tj. z przerwami w poszczególnych miesiącach począwszy od stycznia 2012 roku do lipca 2017 roku ustanowiła syna K. K. (1) swoim pełnomocnikiem do zastępowania oraz działania w jej imieniu i na jej rzecz. Pełnomocnictwo to obejmowało tylko i wyłącznie umocowanie do ściśle określonych czynności w stosunku do kontrahentów firmy. Z kolei K. K. (1) wyjaśnił, że od 2012 roku do dnia dzisiejszego jestem osobą uczącą się, obecnie jestem (...) Politechniki (...). Jego działania w ramach udzielonego pełnomocnictwa obejmowały czynności logistyczne związane z odbiorem towarów od dostawców oraz dostarczanie towarów handlowych do klientów firmy w umówionych uprzednio terminach. W związku z podejmowanymi czynnościami wystawiał paragony bądź faktur w zależności od żądania klienta.

Zdaniem ZUS T. K. jako płatnik składek powinna zgłosić do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego K. K. (1) z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 stycznia 2012 roku. W ocenie organu rentowego trudno w tym przypadku uznać okazjonalną pomoc przy prowadzeniu działalności K. K. (1) ze względu na przerwy w prowadzeniu działalności przez T. K. spowodowane niezdolnością do pracy i korzystaniem ze zwolnień lekarskich.

/decyzja z dnia 11 grudnia 2017 roku akt ZUS- brak nr karty /

T. K. zakwestionowała zasadność powyższej decyzji i w dniu 30 stycznia 2018 roku złożyła od niej odwołanie. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie art. 5 pkt 24 jak i art. 6 ust 1 pkt 1 i 5 , art. 8 ust 1 oraz art. 8 ust.2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jak i art. 12 ust 1, art. 13 pkt 5 oraz art. 66 ust 1 pkt 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publiczny

/odwołanie z dnia 30 stycznia 2018 roku k.3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 7 lutego 2018 roku organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumenty wskazane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie z dnia 7 lutego 2018 roku k. 4 - 5v/

Na rozprawie w dniu 12 września 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/stanowisko strony e- protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:02:34 - 00:02:46 - płyta CD k. 45/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek T. K. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą Sklep (...) z siedziba w Ł. przy ul. (...).

/okoliczność bezsporna, pełnomocnictwo z dnia 28 grudnia 2013 roku k. 381 akt ZUS/

Zainteresowany w 2012 roku był uczniem liceum i znajdował się w klasie maturalnej. Następnie kontynuował naukę na Politechnice (...), kierunku Towaroznawstwo.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45, zaświadczenie k. 40, zeznania świadka A. K. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:27:13 - 00:33:43 - płyta CD k.45/

W dniu 28 grudnia 2013 roku wnioskodawczyni T. K. udzieliła swojemu synowi K. K. (1) pełnomocnictwa do zastępowania jej oraz działania w jej imieniu i na jej rzecz przed wszystkimi kontrahentami jej firmy.

/pełnomocnictwo z dnia 28 grudnia 2013 roku k. 381 akt ZUS/

W okresie od dnia 29 lutego 2016 roku do dnia 30 maja 2016 roku K. K. (1) obywał praktyki semestralne w Instytucie (...) - Zakład (...) w Ł. jako student IV roku Towaroznawstwa Politechniki (...).

/zaświadczenie k. 40, zeznania zainteresowanego e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:37 - 00:26:35 - płyta CD k.45/

K. K. (1) zawarł z (...) w Ł. kilka umów zlecenia w ramach, których świadczył usługi polegającą na sprzedaży i kasowaniu biletów wstępu na seanse w K. S. (...) w okresie od września 2017 roku do maja 2018 roku.

/umowa zlecenia z dnia 29 sierpnia 2017 roku k. 20, umowa zlecenia z dnia 25 września 2017 roku k. 21, umowa zlecenia z dnia 30 października 2017 roku k. 22, /umowa zlecenia z dnia 29 sierpnia 2017 roku k. 23, umowa zlecenia

z dnia 4 stycznia 2018 roku k. 24, umowa zlecenia z dnia 22 stycznia 2018 roku k. 25, umowa zlecenia z dnia 26 lutego 2018 roku k. 26, /umowa zlecenia z dnia 23 marca 2018 roku k. 27, /umowa zlecenia z dnia 23 kwietnia 2018 roku k. 28, zeznania zainteresowanego e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:37 - 00:26:35 - płyta CD k.45/

Z kolei w okresie od dnia 22 lutego 2018 roku do dnia 21 maja 2018 roku K. K. (1) obywał praktyki absolwenckie. W ramach których był zobligowany do maksymalnie 40 godzin pracy w tygodniu za wynagrodzeniem 13,70 zł brutto za godzinę.

/umowa Nr (...) o praktyki absolwenckie z dnia 19 lutego 2018 roku k. 19/

Wnioskodawczyni prowadzi sklep z odzieżą dla pań puszystych.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. K. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:27:13 - 00:33:43 - płyta CD k.45/

W czasie niezdolności T. K. do pracy jej obowiązki związane z prowadzeniem sklepu przejął mąż K. K. (2) - pracujący jako taksówkarz oraz dwóch synów, zainteresowany K. K. (1) oraz A. K. pracujący w hurtowni ogrodniczej. Pomoc rodziny ograniczała się do odbioru towaru z hurtowni oraz wydaniu go następnie klientkom sklepu. Zamówieniami zajmowała się wyłącznie wnioskodawczyni, ponieważ wykonywała to z dużym wyprzedzeniem z uwagi na atrakcyjniejsze ceny jego nabycia. W związku z tym czasie jej okresowych niezdolności do pracy towar zazwyczaj był albo do odbioru w hurtowni albo znajdował się na stanie sklepu.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45, zeznania zainteresowanego e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:37 - 00:26:35 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. K. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:27:13 - 00:33:43 - płyta CD k.45, zeznania świadka K. K. (2) e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:33:43 - 00:37:58 - płyta CD k.45/

Klientki umawiały się po odbiór towaru w sklepie na konkretną godzinę. Zdarzało się, że przychodząc po odbiór towaru klientki zostawiały jednocześnie zamówienie na kolejne rzeczy.

/zeznania świadka A. S. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:37:58 - 00:42:56 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. W. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:42:56 - 00:46:47 - płyta CD k.45/

Towar klientom wydawała ta osoba, która miała czas i wtedy przyjeżdżała do sklepu i wydawała towar, musiała go zapakować i wystawić paragon lub w razie potrzeby fakturę.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45, zeznania zainteresowanego e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:37 - 00:26:35 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. K. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:27:13 - 00:33:43 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. S. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:37:58 - 00:42:56 - płyta CD k.45/

Zainteresowany wprawdzie nadal jest zameldowany pod tym samym adresem co wnioskodawczyni, ale od 2015 roku pomieszkują z narzeczoną.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45, zeznania zainteresowanego e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:13:37 - 00:26:35 - płyta CD k.45, zeznania świadka A. K. e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:27:13 - 00:33:43 - płyta CD k.45/

Od czerwca 2017 roku tylko wnioskodawczyni jest w sklepie.

/zeznania wnioskodawczyni e - protokół z dnia 12 września 2018 roku 00:46:47 - 00:50:18 w zw. z wyjaśnieniami 00:02:46 -00:13:37 - płyta CD k.45/

Przychody firmy płatnika kształtowały się następująco:

- za 2012 rok - 24.686,80 zł (dochód - 15.020,26 zł),
- za 2013 rok. - 27.805,27 zł (dochód - 13.300,21 zł),
- za 2014 rok - 26.909,00 zł (dochód - 12.400,01 zł),
- za 2015 rok - 27.958,74 zł (dochód - 15.394,28 zł),
- za 2016 rok- 21.511,89 zł (dochód - 12.447,05 zł).

/PIT - 36 za 2012 rok k. 286 -289 akt ZUS, PIT - 36 za 2013 rok k. 301 -311 akt ZUS, PIT - 36 za 2014 rok k. 321 -331 akt ZUS, PIT - 36 za 2015 rok k. 341 -351 akt ZUS, PIT - 36 za 2016 rok k. 361 -371 akt ZUS/

Powyzszy stan faktyczny zostal ustalony na podstawie dowodow z powolanych dokumentow oraz zeznan swiadkow K. K. (2), A. K., A. S. i A. W. oraz na podstawie przesluchania wnioskodawczyni i zainteresowanego.

Zgromadzone dokumenty, przesluchanie wnioskodawczyni i zainteresowanego oraz zeznania swiadkow nie budza watpliwosci co do ich wiarygodnosci, znajduja potwierdzenie w zalaczonej dokumentacji, uzupeniają się wzajemnie i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Tak naprawde stan faktyczny pomiedzy stronami nie byl sporny. Fakt, iz zainteresowany pomagál swojej mamie przy prowadzeniu pozarolniczej dzialalnosci gospodarczej nie budzi watpliwosci. Jasno wynika on z zeznan wnioskodawczyni, zainteresowanego oraz swiadkow.

Sporna jest natomiast forma tej pomocy czy zainteresowany pomagál swojej mamie w ramach pomocy rodzinnej czy tez ta pomoc miala staly charakter i stanowiła wspolprace przy dzialalnosci gospodarczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie T. K. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt 5 w zw. z art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym - podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Ponadto jak stanowi art. 11 ust. 2 cytowanej ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

Według art. 13 pkt 5 tej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby współpracujące od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej albo umowy zlecenia do dnia zakończenia tej współpracy.

W myśl art. 8 ust 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz zleceniobiorcami, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5 uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające,

jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

W zakresie wyliczania podstawy wymiaru składek należy wskazać, iż jak stanowi art. 18 ust. 8 powołanej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5 stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Zgodnie zaś z art. 20 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10 (ust. 3).

W myśl zaś art. 36 ust. 1 ustawy systemowej każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Warunkiem, jaki jest konieczny do uznania danej osoby za osobę współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest zaliczenie tej osoby do kręgu osób najbliższych dla osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Za osobę tę może być uznana tylko taka osoba najbliższa, która pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym - które to warunki niewątpliwie w przedmiotowej sprawie były spełnione pomiędzy zainteresowaną, a płatnikiem.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy K. K. (1) współpracował z mamą T. K. przy prowadzonej przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej oraz ocena charakteru tej współpracy w aspekcie kryteriów określonych w art. 8 ust. 11 powołanej ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, czyli zakresu prac na rzecz działalności gospodarczej mamy i ewentualnie ich kwalifikacji w sensie techniczno-prawnym jako "współpracy w prowadzeniu działalności gospodarczej".

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że zainteresowany oraz wnioskodawczyni pozostawali we wspólnym gospodarstwie domowym. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż zainteresowany mieszka razem z rodzicami w Ł. przy ul. (...), chociaż od 2015 roku pomieszkuje u swojej narzeczonej. Jednak nadal jest zameldowany i mieszka pod wskazanym adresem. Zatem powyższą sytuację jednoznacznie potwierdza fakt wspólnego nadal prowadzenia gospodarstwa domowego.

Kwestią sporną, poddaną ocenie Sądu Okręgowego, było więc jedynie ustalenie, czy relacje łączące zainteresowanego z płatnikiem spełniały kryterium uznania ich za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Przeprowadzone w tym kierunku postępowanie dowodowe doprowadziło Sąd Okręgowy do przekonania, że zainteresowany w spornym okresie nie współpracował z T. K. przy prowadzonej przez nią pozarolniczej działalności gospodarczej.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem, iż rozmiar prac zainteresowanego na rzecz prowadzonej przez T. K. działalności gospodarczej, ich rodzaj, zorganizowanie i częstotliwość nie mają wymiaru ekonomicznego i organizacyjnego na tyle istotnego, by można było uznać je za współpracę w rozumieniu ww. ustawy.

Pojęcie "współpraca gospodarcza" nie zostało zdefiniowane ani w ww. ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych ani w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584)

W wyroku z dnia 20 maja 2008 r. (II UK 286/07, Lex nr 516822) Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń: emerytalnego i rentowych uznać można tylko taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia współdziałanie przy tym przedsięwzięciu. Takie rozumienie współpracy odpowiada bowiem celom ustawy systemowej wyrażającym się przymusem ubezpieczenia, na zasadzie równości wszystkich zarobkujących własną pracą (niezależnie od podstawy jej świadczenia). W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy podkreślił, iż ustawa systemowa nie zawiera legalnej definicji "współpracy przy prowadzeniu działalności", a przy interpretacji tego sformułowania nie można abstrahować od obowiązków małżonków wynikających w Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, a także od ratio objęcia współpracowników obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, jakim jest jak najszerze zabezpieczenie obywateli na wypadek wystąpienia ryzyk ubezpieczeniowych, co jednak nie prowadzi do konstatacji, że w każdej sytuacji wykonywania określonego zadania (pracy) przez małżonka osoby prowadzącej działalność gospodarczą, na rzecz małżonka - przedsiębiorcy, dla celów prowadzonej przez niego działalności musi i może być kwalifikowana jako współpraca przy prowadzeniu tej działalności, wymagająca objęcia obowiązkiem ubezpieczenia społecznego.

Warto dodatkowo zaznaczyć, że zwrot "współpraca przy wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej" jest użyty w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych i ta właśnie ustawa, a w szczególności norma prawna zamieszczona w jej art. 8 ust. 11 w związku z art. 6 ust. 1 punkt 5 powinna wyznaczać jego znaczenie.

Ocena, czy w konkretnej sytuacji pomoc świadczona przez małżonka może być uznawana za współpracę stanowiącą podstawę do objęcia tej osoby obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowymi, wymaga uprzednich ustaleń faktycznych co do charakteru i rodzaju tych czynności, stąd przeprowadzone postępowanie dowodowe.

W literaturze przedmiotu wyrażany był pogląd, iż w sformułowaniu o współpracy w prowadzeniu działalności gospodarczej należy upatrywać nie tylko pracy na rzecz tego przedsięwzięcia, ale także współudziału w prowadzeniu tej działalności, włączając nawet w ten udział "zysk" (por. Z. Myszka: Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 września 1994, II UZP 27/94, PiZS 1995 nr 5, s. 74-82). Ów zysk jako wyznacznik współpracy raczej został odrzucony przez naukę (por. M. Skąpski: Zagadnienia stosunku pracy między członkami rodziny, Warszawa 2000, s. 203), co nie wydaje się trafne o tyle, że współpraca osoby bliskiej musi mieć znaczenie ekonomiczne dla prowadzącego działalność.

Zgodnie z definicją zamieszczoną w Słowniku języka polskiego "współpraca" oznacza pracę wykonywaną wspólnie z kimś; także: pomoc, udział we wspólnej pracy, działalności (Nowy słownik języka polskiego pod. red. Elżbiety Sobol, Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2002, str.1150).

Z wykładni literalnej wynika zatem, iż pojęcie "współpracy przy prowadzeniu działalności" zakłada, że współpracujący ma istotny wpływ na tę działalność. Wartość działania w ramach współpracy musi być także znacząca. Nie bez przyczyny stawiano w literaturze wymaganie, by odnosić ową współpracę i jej wartość do zysku przedsięwzięcia gospodarczego, prowadzonego przez małżonka. Z terminem współpraca wiąże się także cecha stałości, w sensie stabilności ekonomiczno-zawodowej osoby zainteresowanej. Ważne jest istnienie pewnego związania z pracą wykonywaną w ramach współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Zasadne jest też przyjęcie, że wykonywana przez osoby współpracujące działalność powinna charakteryzować się zorganizowaniem i pewną ciągłością. Nie może zatem stanowić w sensie prawnym współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej sporadyczne, podejmowane okazjonalnie, zajmujące nikłą ilość czasu.

Taki pogląd wyznacza też wykładnia historyczna. Aczkolwiek de lege lata ustawodawca zrezygnował z wymagania, by osoba objęta ubezpieczeniem z tytułu współpracy pracowała co najmniej w wymiarze "etatu", to jednak ta zmiana ustawodawcza wynikała głównie ze zmiany systemu ubezpieczeń społecznych, polegającej na tym, iż każdy tytuł prawny wpisany do ustawy prowadzi do powstania obowiązku ubezpieczenia społecznego, bez względu na rozmiar przychodu ubezpieczonego. Ustawodawca musiał być świadom, że nie będzie do końca możliwe ustalenie jakie i ile czynności, czy też ile czasu dziennie małżonek jako osoba współpracująca musi poświęcić na sprawy firmy, aby można

było ją za taką uznać. W przypadku małżonków nie zawsze da się oddzielić czynności związane z szeroko pojętym obowiązkiem dbania o dobro rodziny od czynności związanych z prowadzeniem firmy.

Rezygnacja z przesłanki pracy w połowie wymiaru czasu pracy nie jest związana z chęcią uniezależnienia omawianego tytułu ubezpieczenia społecznego od rozmiaru zadań wykonywanych przez współpracującego i ich znaczenia ekonomicznego, co niewątpliwie pośrednio może być łączone z ilością czasu poświęcaną przedsięwzięciu gospodarczemu. Dotyczy to szczególnie prac rutynowych, niewymagających twórczego zaangażowania.

Reasumując cechami konstytutywnymi pojęcia "współpraca przy działalności gospodarczej", o której mowa w art. 8 ust. 11 ww. ustawy są występujące łącznie:

- a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego,
- b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej,
- c) stabilność i zorganizowanie,
- d) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót.

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 134/0, Lex nr 584969, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 315/09, Legalis nr 316866).

Ustalenia te wskazują, że ocena, czy pomoc świadczona przez syna może być uznawana za współpracę w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy systemowej, stanowiącą w myśl art. 6 ust. 1 punkt 5 ww. ustawy podstawę do objęcia tej osoby obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym i rentowymi, wymaga uprzedniego zbadania stanu faktycznego nie tylko w zakresie charakteru i rodzaju czynności podejmowanych przez członka rodziny, ale także czasu potrzebnego na ich wykonanie, ich wartości i zorganizowania.

Odnosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że czynności wykonywane na rzecz wnioskodawczyni przez K. K. (1) nie mieszczą się w pojęciu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej, gdyż rozmiar prac, ich rodzaj, zorganizowanie i częstotliwość nie miały wymiaru ekonomicznego i organizacyjnego na tyle istotnego, by można było uznać je za współpracę w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Wprawdzie pomagała on mamie przy odbiorze towaru z hurtowni czy dostarczeniu klientkom zamówionego towaru to nie wykonywał tych czynności sam ale wspólnie z bratem i ojcem. Zatem w czasie niezdolności wnioskodawczyni do pracy wszyscy członkowie rodziny brali na siebie odpowiedzialność związaną z funkcjonowaniem jej sklepu. Każdy pomagał w ramach swoich możliwości i czasu wolnego jakim dysponował. Nadto zwrócić należy uwagę, że zainteresowany nie miał możliwości w sposób stały taką pomoc świadczyć mamie, ponieważ w 2012 roku był uczniem liceum i zdawał maturę następnie zaś kontynuował naukę na Politechnice (...). W czasie tej nauki odbywał staże zaś od 2017 roku podjął zatrudnienie na podstawie umowy zlecenia. Co istotne zamawianiem towaru zajmowała się tylko T. K. a w czasie gdy była niezdolna do pracy sklep nie był czynny. Był otwierany jedynie w momencie, gdy była umówiona wizyta klientki w celu odbioru wcześniej zamówionego towaru. Towar ten wydawał ten z członków rodziny, który w danym dniu miał czas. Zatem nawet te sporadyczne wizyty klientek czy odbiór towaru z hurtowni nie dokonywał wyłącznie zainteresowany ale czynnościami tymi dzielił się jeszcze z bratem i ojcem. W tej sytuacji uznać należy, że czynności te nosiły przymiot sporadyczności czy też okazjonalności i co do zasady były one wykonywane jedynie podczas czasowej niezdolności jego mamy do pracy.

W ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę rodzaj prowadzonej przez skarżącą działalności, jej niewielki zakres nie wymagały od zainteresowanego znacznego wsparcia.

Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy, Sąd Okręgowy uznał, że nie można przyjąć, iż K. K. (1) współpracował przy prowadzeniu działalności gospodarczej T. K. w spornym okresie. Podejmowane przez niego w

tym okresie czynności dotyczące pomocy w prowadzeniu działalności gospodarczej wnioskodawczyni były jedynie sporadyczne i nie miały stałego i systematycznego charakteru. Okazjonalna pomoc nie może być traktowana jako współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Pomoc taka stanowi normalną konsekwencję obowiązku do wzajemnej pomocy oraz współdziałania dla dobra rodziny (art. 23 i 27 k.r.o.).

Reasumując Sąd uznał, że pomoc zainteresowanego w prowadzonej działalności miała jedynie charakter incydentalny, kiedy to zdarzało się, że nieraz odbierał towar z hurtowni lub wydawał go klientom i wystawiał w związku z tym paragon czy fakturę. Tego rodzaju działań nie można zaś uznać za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Wszak, jak to wyżej wskazano, za współpracującego przy prowadzeniu pozarolniczej działalności można uznać tylko taką osobę, która na rzecz tej działalności wykonuje prace takiego rodzaju, rozmiaru i częstotliwości, że mają one wymiar ekonomiczny i organizacyjny na tyle istotny, iż mogą być postrzegane jako współpraca przy prowadzeniu działalności.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 11 grudnia 2017 roku i ustalił, że K. K. (1) nie podlega jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą T. K. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 stycznia 2012 roku, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 z późn. zm.) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 20 września 2017 roku (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1797) tj. w brzmieniu obowiązującym do 28 września 2017 roku.

E.W.